

Täysistunto

Keskiviikko 16.1.2019 klo 14.00—16.24

9. Lakialoite laiksi kaupallisten sopimusten maksuehdoista annetun lain 5 §:n muuttamisesta

Lakialoite LA 89/2018 vp Ville Skinnari sd ym.

Lähetekeskustelu

Toinen varapuhemies Tuula Haatainen: Lähetekeskustelua varten esitellään päiväjärjestyksen 9. asia. Puhemiesneuvosto ehdottaa, että asia lähetetään lakivaliokuntaan.

Keskustelu

16.16 Ville Skinnari sd (esittelypuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Äskeisestä aiheesta on helppo hypätä tähän aiheeseen eli lakialoitteeseen laiksi kaupallisten sopimusten maksuehdoista annetun lain 5 §:n muuttamisesta, koska pienyrittäjän elämä se vasta urheilua onkin hyvin usein, koska kun sopimuksia tehdään esimerkiksi suurempien yritysten ja yhtiöiden kanssa, niin maksuajat tuppaaavat venyä. Ei ole mitenkään tavatonta, että suomalainen pienyrittäjä tai yksinyrittäjä joutuu odottamaan suoritusta, ei sen 30 päivää, vaan se voi olla 60 päivää, jopa 90 päivää tai jopa 120 päivää. Pienen yrittäjän talous on ihan samanlainen talous kuin kenen tahansa meidän yksityishenkilöidenkin. Silloin jos ei kassassa ole rahaa, niin on vaikea maksaa palkkoja työntekijöille, puhumattakaan, että itse saisi jotain. Tiedän asiasta jotain, koska itselläni on kokemusta toimimisesta pienenä yrittäjänä ja sitten toimimisesta myös isojen yritysten kanssa, ja se on myös — voisi sanoa ja uskaltaisin sanoa — aika moraalitontakin toimintaa, että suuret globaalit yritykset pitävät rahansa, sijoittavat ne edelleen ja maksavat vasta sitten joskus, kun ovat sitä mieltä, että maksavat.

Kaiken kaikkiaan, kun maksuaikalakia tehtiin, varmasti tavoitteet ovat olleet hyviä ja elinkeinonharjoittajien välisissä sopimussuhteissa maksuajaksi säädettiin ”enintään 60 päivää, elleivät osapuolet toisin sovi” — siis huom., ”elleivät osapuolet toisin sovi”. Äskeiset esimerkit kertoivat juuri siitä, että jotkut ovat halunneet sopia toisin tai toimia toisin. Näitten koettujen ongelmien pohjaltahan oikeusministeriö selvitti silloin keväällä 2014 yritysten välisiä maksuaikoja sekä niiden kehitystä ja muutostarpeita tätä asiaa koskevalle lainsäädännölle, ja tästä seurasi silloin vuonna 2015 tämän maksuaikalain 5 §:n muutos, jossa tätä lyhennettiin 30 päivään kuitenkin niin, että edelleen toisin sopimisen mahdollisuus säilyi. Tällöin oikeusministeriön ratkaisumallina maksuaikojen osalta selvitettiin myös pakottavasta enimmäismaksuajasta säätämistä, mutta siitä luovuttiin joidenkin lausunnontajien vastustuksesta johtuen.

Arvoisa puhemies! Se, mitä me allekirjoittaneet, lakialoitteen jättäneet edustajat esitämme, on se, että tätä lakia muutettaisiin edelleen siihen suuntaan, että se pienyrittäjän arki ja laskutuselämä, jos näin voi sanoa, olisi helpompaa ja näitä viivästyksiä ei tulisi. Eli käytännössä kaupallisten sopimusten maksuehdoista annetun lain 5 §:ää ehdotetaan muutetta-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 142/2018 vp

vaksi niin, että tavaran tai palveluiden kauppaan perustuvissa elinkeinonharjoittajien välisissä velkasuhteissa noudatettava 30 päivän enimmäismaksuaika muutettaisiin ehdottomaksi. Pykälästä poistettaisiin viittaus mahdollisuuteen sopia pidemmästä maksuajasta. Tällöin sopimus pidemmästä maksuajasta olisi mitätön ja sen sijaan noudatettaisiin 30 päivän maksuaikaa.

Tämä on iso asia pienyrittäjille, tämä olisi iso asia siihen, että uskalletaan lähteä yrittäjiksi, ja tämä olisi iso asia vielä tällä kaudella tämän hallituksen hoitaa kuntoon.

16.20 Eeva-Maria Maijala kesk: Arvoisa puhemies! En tuntenut tämän alan esitystä aikaisemmin, mutta nyt kun kuuntelin, niin innostuin ja olen todella kiitollinen siitä, että on edes joitakin, jotka ottavat esille mikroyrittäjien aseman, sillä kuka tässä yhteiskunnassa oikeastaan puolustaa mikroyrittäjien asemaa? Eipä siellä ison äänen pitäjäporukkaa ole olemassakaan, mutta kuitenkin Suomen yrittäjistä suurin osa on ihan tällaisia todella pieniä, yhden henkilön yrityksiä.

Nyt kun tässä oli esillä, että ”elleivät osapuolet toisin sovi” siitä aikataulusta, niin kuin kahan moni mikroyrittäjä on sitten sille isommalle osapuolelle alisteisessa asemassa? Kylläpä se joutuu tekemään melkein niin kuin se isompi siinä rinnalla asioista sanoo. Tänä päivänä huomattava osa näistä pienistä, pienistä yrittäjistä on isompien yritysten entisiä työntekijöitä, jotka ovat nyt sitten tavalla tai toisella joutuneet alihankkijoiksi. Elikkä he pieneenä mikroyrityksenä sitten tekevät käytännössä tälle yritykselle alihankintana näitä tiettyjä palveluita. Ja mikä tämä suhde oikeasti on? He ovat yrittäjiä, mahdollisesti voivat tehdä sitten muillekin vastaavia yrityspalveluita, mutta kuitenkin he ovat hyvin sidoksissa isompaan yritykseen, ja sitten isommat yritykset voivat hyvinkin pitkälle päättää siitä, voivatko nämä mikroyritykset olla hengissä vai ei.

Tämän päivän henki on se, että meidän pitäisi saada aikaiseksi yritystoimintaa. Puhutaan kevytyrittäjyydestä ja monista muistakin pienistä yritysmuodoista. Mutta miten me saamme pidettyä nämä pienet, pienet yritykset hengissä? Kaikki tällaiset pienet asiat pitäisi nyt ottaa ihan omana kokonaisuutena esille, pienet palaset, joilla me saamme autettua näitä todella pieniä yrityksiä elämässä eteenpäin.

Kiitoksia edustaja Skinnarille, myös tästä aloitteesta. Olemme monessa asiassa samaa mieltä, vaikka kala-asioissa välillä tingataankin.

16.22 Ville Skinnari sd: Arvoisa rouva puhemies! Kiitos edustaja Maijalalle hyvästä puheenvuorosta ja siitä, että otitte esille juuri tämän problematiikan liittyen pienempiin alihankkijoihin ja siihen käytännön ongelmaan, mitä tämän päivän työelämässä esiintyy. En itsekään tässä tietenkään halua yrityksiä nimeltä sanoa tai niitä kirjainyhdistelmiä, jotka näin toimivat, mutta tämä koskettaa oikeastaan hyvin laajasti kaikkia toimialoja, aivan sieltä elintarvikealalta teollisuuteen, ict-alaan, koska viime kädessä usein se isokokoinen, globaalikin tai kotimaisesti suuri, isompi yritys, jopa jättiyritys, sanelee ne ehdot. Niistä ei neuvotella. Sen takia tällainen ”ellei toisin sovita” kuulostaa toki hyvältä ja sellaiselta vapaan sopimisen, tahdonvaltaisuuden, ilmaisulta, mutta tämä käytännön kova yrityselämä on niin kylmää ja kolkkoa, että sillä pienellä yrittäjällä ei ole mitään muuta vaihtoehtoa kuin laittaa se nimi paperiin ja toivoa, että se raha sieltä joskus tulisi.

Keskustelu päättyi.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 142/2018 vp

Asia lähetettiin lakivaliokuntaan.